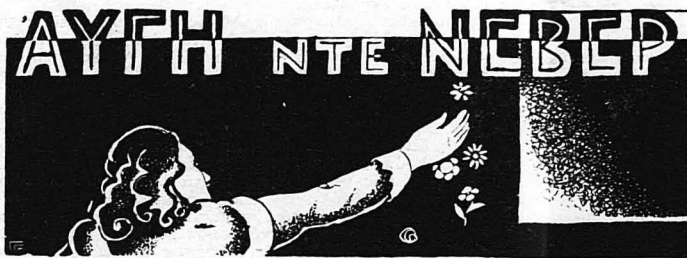

ΤΑ ΚΑΤΟΡΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΩΡΑΙΟΥ ΛΑΓΚΑΡΝΤΕΡ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

—Σήμερα το πρωί, είπε ο Λαγκαρντέρ, καθώς ήμουνα κρυμμένος, σάς άκουσα να λέτε: «'Αν ή κόρη μου έξασεί για μία στιγμή, την περηφάνεια της ράτσας της, θά την άπαρηθώ...»

—Πρέπει λοιπόν να φοβάμαι, πώς ή κόρη μου έξασε την περηφάνεια της ράτσας της; τόν διέκοψε ή πριγκήπισσα κατσοφιάζοντας.

—Δέν πρέπει να φοβάστε τίποτε, κυρία. 'Η κόρη του Νεβέρ έμεινε κοντά μου άγνη σάν τους άγγέλους τ' ουρανού...

—'Ε λοιπόν, τότε...

—Τότε, κυρία, άν έσείς δέν φοβάστε τίποτε, έγώ φοβάμαι... 'Η πριγκήπισσα δάγκωσε τά χείλη της. Φαινόταν ότι δέν θα μπορούσε να συγκρατήσει περισσότερο την όργή της. 'Ο Λαγκαρντέρ ώστόσο εξακολούθησε:

—'Εφτασα έδώ μ' έμπιστοσύνη, εύτυχιόμενος, γεμάτος έλπίδες... Αλλά τά λόγια σας όμως μου πάγωσαν την καρδιά, κυρία. 'Αν δέν έχαστε πη τά λόγια αυτά, ή κόρη σας θά θριασκώταν κιόλας στην άγκαλιά σας!... 'Ω! γιατί να τά πητε;.. Πριν άκόμα δήτε την κόρη σας, τό μοναδικό σας παιδί, ή περηφάνεια μίλησε πιο δυνατά από την άγάπη σας... 'Η μεγάλη κυρία της άριστοκρατίας μου έδειξε τά σκόνημά της, ενώ έψαχνα να βρω την μητρική καρδιά σας!... Κ' έγώ τότε φοβήθηκα... 'Εγώ δέν είμαι γυναίκα, μα καταλαβαίνω διαφορετικά ή μητρική άγάπη... 'Αν ήμουνα μητέρα και μου έλεγαν: «'Η κόρη σας είν' έδώ...» 'Η κόρη σας, τό μοναδικό παιδί του ανθρώπου που άγαπήσατε, θά θριασκείται σέ λίγο στην άγκαλιά σας και θά χύσετε μαζί δάκρυα χαράς... άν μου τό έλεγαν αυτό, κυρία, μου φαίνεται πώς δέν θά σκεφτόμου τίποτε, τίποτε άλλο παρά πώς να φιλήσω τό παιδί μου...

'Η πριγκήπισσα έκλαιγε, μα ή περηφάνειά της δέν άφηνε να φανούν τά δάκρυά της. Είπε μόνο:

—Μέ κρίνετε, χωρίς να μέ έξοτε...

—Ναι, κυρία... Σας κρίνω από λίγα μόνο λόγια σας... 'Αν έπρόκειτο για μένα, θά περίμενα... Μα πρόκειται γι' αυτήν και δέν έχω καιρό να περιμένω... Πείτε μου ποιά θά είνε ή τύχη της κόρης σας μέσα στο σπίτι του συζύγου σας, όπου δέν έισθε κυρία; Ποιές έγυησεις μπορείτε να μου δώσετε εναντίον του δευτέρου σας συζύγου... Μιλήστε! Απαντήστε σ' αυτές τις έρωτήσεις που σας άπειθύνω... Ποιά καινούργια ζωή έχετε προετοιμάσει για την κόρη σας; Ποιά εύτυχία εις άντάλλαγμα της εύτυχίας που θά γάση; Θά γίνη μεγάλη κυρία, δέν είν' έτσι; Θά γίνη πλούσια; Θά έχη πιο μεγάλες τιμές, άν έχει πιο λίγη χαρά;... Θά έχη περισσότερη περηφάνεια, άν ή άρετή της λιγοστέψει... 'Οχι, κυρία, δέν ήρθαμε να ζητήσουμε αυτό... Θά δίναμε όλα τά μεγαλεία του κόσμου, όλα τά πλούτη, για ένα λόγο που θέθγαυε από την καρδιά... Περιμένουμε αυτό τό λόγο... Πού είνε ή άγάπη σας; Δέν τη θλίπω... 'Η περηφάνειά σας ξεγεγίρειται κ' ή καρδιά σας σάπαινει... Φοβάμαι, άκούστε; Φοβάμαι όχι πια τόν Γκονζάγκα, μα έσας, ή μητέρα της! 'Ο κίνδυνος θριασκείται σέ σας, τό μαντεύω, τό νοιάθω... Κι' άν δέν υπερασπιστώ την κόρη του Νεβέρ εναντίον αυτού του κινδύνου, όπως την υπερασπίστηκα εναντίον όλων των άλλων, δέν θά έχω κάνει τίποτε... Θά

φανά έπίορκος στον πατέρα της!...

—Στάθηκε για ν' άκούση μία άπάντησι. 'Η πριγκήπισσα όμως έμεινε σιωπηλή...

—Κυρία—εξακολούθησε κάνοντας μία προσπάθεια για να συγκρατηθώ—συγχωρήστε με! Τό καθήκον μου μέ υποχρεώνει, τό καθήκον μου μέ διατάζει να κάνω ό,τι κάνω... Θέλω ή Αύγη να γίνη εύτυχιόμενη... Θέλω να είνε έλεύθερη και προκειμένου να την δώ σκλάδα...

—Τελειώνετε, κυρία! είπε ή πριγκήπισσα μέ τόνο προκλητικό, θλίποντας ότι ο Λαγκαρντέρ δέν άποτελείωνε τη φράσι του. —'Οχι, κυρία, της άπάντησε, δέν θά τελειώσω από σεβασμό για σας την ίδια... Με καταλαβαίνετε άρκετά...

'Η πριγκήπισσα χαμογέλασε πικρά. 'Ανορθώθηκε άπότομα, τόν κύτταξε στά μάτια και πέταξε αυτά τά λόγια στον καταπληκτο Έρρικό:

—'Η κόρη μου είνε ή πλουσιότερα νύφη της Εύρώπης... 'Οταν κρατάει κανείς, όπως έσείς, στά χέρια του μία τέτοια λεία, δέν τη αφήνει εύκολα... Σας κατάλαβα, κυρία, πολύ περισσότερο άπ' ό,τι φαντάζεστε...

IV

ΕΡΡΙΚΟΣ ΚΑΙ ΑΥΓΗ

Είχαν φτάσει πια στην άκρη της δεινδροστοιχίας. 'Η νύχτα ήταν πια πολύ προχωρημένη. 'Ο πρόσχαρος ήχος των ποτηριών που τσούγκριζαν οι συνδαιτημένες μεγαλώνε σέ κάθε στιγμή...

Οι κήποι είχαν έρημώσει έτελώς και τίποτε δέν φαινόταν να ταραχή τη συνομιλία του Έρρικού και της πριγκήπισσης Γκονζάγκα. Τίποτε επίσης δέν φαινόταν να προαναγγέλλη ότι θά συμφωνούσαν στο τέλος. 'Η εξερεθισμένη περηφάνεια της μητέρας της Αύγης είχε καταφέρει ένα χτύπημα τρομερό, για τό όποιο έκείνη στην άρχή συνέχαιρε τόν εαυτό της. 'Ο Λαγκαρντέρ κρατούσε τό κεφάλι του σκυμμένο.

—'Αν μέ είδατε ψυχρή, κυρία, εξακολούθησε ή πριγκήπισσα πιο άγέροχα άκόμα, άν δέν άκούσατε να θυάνη άπ' τό στήθος μου αυτή ή κραυγή της χαράς, για την όποια μιλούσατε προόλιγου μέ τόση έμφασι, αυτό όφείλεται στο ότι τά είχα μαντέψει όλα...

'Ησέρα ότι ή κόρη δέν είχε τελειώσει κι' ότι δέν ήταν καιρός άκόμα για υκητήρια θούρια. Μόλις σας είδα, ένοιώσα ένα ρίγος στις φλέβες μου... Έισθε ώρατος, είσθε νέος, δέν έχετε κανένα ελάττωμα... 'Η μόνη σας όμως περιουσία κι' ό μόνος σας τίτλος, είνε τά κατορθώματά σας... Σας ήρθε λοιπόν ή ιδέα να κάνετε μονομιάς την τύχη σας, με τό να γίνετε συζύγος της κόρης μου!

—Κυρία, φώναξε ο Λαγκαρντέρ, φέρνοντας τό χέρι του στην καρδιά του, αυτός που θριασκείται ψηλά μέ θλίπει και μ' έκδικείται για τις προσβολές σας...

—Τολμήσατε λοιπόν να μέ διαμεύσετε; φώναζε άγρια ή πριγκήπισσα. Τολμήσατε να πητε ότι δέν έκάνατε αυτό τό τρελλό δνειρο;

'Επακολούθησε μια μακρά σιωπή. 'Η πριγκήπισσα κύτταξε τόν Έρρικό, ό έποιος άλλωςξε δύο φορές χρώμα. Τέλος είπε μέ φωνή θαθειά και σοβαρή:

—Δέν είμαι παρά ένας φτω-

—Θά τό μάθη τάχα; ρώτησε ή πριγκήπισσα μέ δυσπιστία.

χός ευπατρίδης. Δεν ξέρω καν αν είμαι ευπατρίδης... Δεν έχω όνομα... Τό όνομα με το οποίο με φωνάζουν ανήκε στους παλιούς ιδιοκτήτες του ερειπωμένου μεγάρου, μέσα στους τοίχους του οποίου, όταν ήμουν παιδί έγκαταλειμμένη, είχα θρηάσει... Λτες, ήμουν ένας προγεγραμμένος, ένας εξόριστος... Και όμως, είπατε την αλήθεια, κυρία... Ναι, έκανα αυτό το όνειρο!... Μά δεν είναι όνειρο τρελλό, αλλά όνειρο φωτεινό και βίαιο... Αυτό που σάς όμολογώ σήμερα, κυρία, χθές ακόμα ήταν μυστήριο για μένα... Χθές ακόμα άνοιξα τον έαυτό μου...

—Η πριγκήπισσα χαμογέλασε με ειρωναία...
—Σας τό όρκίζομαι, κυρία, εξακολούθησε ό Λαγκαρντέρ, στην τιμή μου και στην αγάπη μου.

—Ό Έρρικος έπρόφερε τά τελευταία λόγια με δύναμη. Η πριγκήπισσα τό έρριξε ένα βλέμμα μίους.

—Χθές ακόμα, εξακολούθησε ό Λαγκαρντέρ, ό Θεός μου μάρτυς, ότι δεν είχα παρά μόνο τό σκέφι νά επιστρέψω στή χήρα τό Νεβέρ τήν ιερή παρακαταθήκη πού έκείνος μου έμπιστεύθηκε. Λέω τήν αλήθεια κυρία, και λίγο μ' ένδιαιφέρει αν θά τήν πιστέψετε, γιατί είμαι ό μόνος κύριος τής καταστάσεως και ό μόνος κριτής τής τύχης τής κόρης σας... Στίς ημέρες τών αγώνων και τής κοτώσεως δεν πρόφταναν νά ρωτήσω τήν ψυχή μου αν είν' έρωτευμένη... Μ' έκαναν ευτυχισμένο ή προσπαθείς μου κ' εύρισκα τήν ανταμοιβή μου σ' αποτέλεσμα τάς. Η Αλύγη ήταν για μένα κόρη μου. Όταν έφυγα από τή Μαδρίτη για νάβω τό σάς, δεν έννοιισα καμιά θλίψη. Μου φαινόταν πώς

ή μητέρα τής Αλύγης, μόλις θά μ' έβλεπε, θά μου άνοιγε τά χέρια τής και θά μ' έσφιγγε άπάνω στήν τρελλή απ' τή χαρά καρδιά τής, σκουισμένο καθώς θά ήμουν από τό ταξείδι. Μά στο δρόμο, όσο ή ώρα του γάμου πλησίαζε, έννοιισα ν' άνοιγή κάτι μέσα μου σαν πληγή πού μεγάλωνε όλοένα και μου πονούσε διαρκώς και πιο πολύ. Τό στόμα μου προσπαθούσε νά προφέρει ακόμα τά λόγια: «Κόρη μου!...» Μά τό στόμα μου έλεγε ψέματα. Η Αλύγη δεν ήταν πια κόρη μου... Τήν κύττακα και τά μάτια μου πλημμύριζαν από δάκρυα. Έκείνη μού χαμογελούσε, κυρία... Μου χαμογελούσε, χωρίς νά θέλη, χωρίς νά τό νοιώθη, διαφορετικά απ' ό,τι χαμογελεί μιά κόρη στών πατέρα τής.

—Η πριγκήπισσα άρχισε νά σαλεύη τή θενάγια τής νευρικά και ψιθύρισε μέσ' απ' τά σφιγμένα τής δόντια:

—Όποτε ήρθατε δω για νά μου πείτε ότι ή κόρη μου σάς αγαπάει.

—Αν δεν τό έλιπις αυτό, άπάντως ό Λαγκαρντέρ παράφορα, θά ήθελα νά πεθάνω άμέσως...

—Η πριγκήπισσα κάθισε ή μάλλον σωριάστηκε σ' έναν από τούς πάγκους τής δενδροστοιχίας. Τό παραμένο στήθος τής άνεβοκατέβαινε λαχανιασμένο. Ό ήθελε νά μίν έχη αιτία για νά μίν άκούω. Έβραζε από όργη και ζήλεια. Ό Λαγκαρντέρ ήταν ό άρπας τής κόρης τής!...

—Η όργη τής ήταν ακόμα μεγαλύτερη γιατί δεν τόλμωσε νά τήν έκφράση. Φανταζόταν τόν Λαγκαρντέρ σαν ένα τυχοδιώκτη πού ήθελε χρυσάφι... πολύ χρυσάφι...

—Η Αλύγη έξερτε τό οικογενειακό τής όνομα; ρώτησε.
—Νομίζει πως είνε μία φτωχή κόρη έγκαταλειμμένη, πού τήν περιουλέξα έγώ...

—Και καθώς ή πριγκήπισσα άνασήκωσε χωρίς νά θέλη τό κεφάλι τής, έπρόσβασε:

—Αυτό πρέπει νά σάς κάνη νά έλιπίσετε, κυρία... Πρέπει νά σάς κάνη ν' άναπνεύετε πιο έλευθερα... Όταν θά μάθη ποιά άπόστασις μέλς χωρίζει, πιθανόν νά μέ...

—Μά δεν τελείωσε τή φράσι του...

—Θά τό μάθη τάχα; ρώτησε ή πριγκήπισσα με δυσπιστία.

—Θά τό μάθη... Αν τή θέλω έλευθερη κοντά σας, δεν θέλω μ' αυτό νά τή δευμεύω κοντά μου. Πέστε μου μόνο με τό χέρι σας στή συνειδησί σας: «Η κόρη μου θά ζήση κοντά μου, έχοντας κάθε έλευθερία και κάθε ασφάλεια», πέστε τό μου αυτό μόνο και σάς τήν επιστρέψω...

—Η πριγκήπισσα ούτε περιέμενε καν τίς άκόμα πρότασι. Όστοςό δεν άφοπλιότηκε, γιατί φαντάστηκε κάποιο καινούργιο στρατήγημα. Θέλησε λοιπόν ν' αντίαθή τήν πονηρία στήν πονηρία, άφού ή κόρη τής θρωκόταν στήν έξουσία αυτού του άνθρώπου.

Αυτό πού τήν ένδιέφερε ήταν νά ξαναδύ τήν κόρη τής.

—Περιμένα! έπεε ό Λαγκαρντέρ, θλίποντας πως έβίασαζε.

—Η πριγκήπισσα του έβωσε έξαφνα τό χέρι τής. Ό Έρρικος έκανε μιά κίνησι έκπληξως.

—Πάρτε το! έπεε ή μητέρα τής Αλύγης. Και συγχωρείστε τή δυσπιστία μιάς φτωχής γυναικίς πού είχε πάντα γύρω τής έχθρους και παγίδες... Αν άπατήθηκα, κύριε ντε Λαγκαρντέρ, θα σάς ζητήσω συγνώμη γονατιστή.

—Κυρία...

—Τό όμολογώ, τόν δέικοψε ή πριγκήπισσα, ότι σάς όφειλω πολλά. Δεν έπρεπε νά ξαναδωθώμυ έτσι, κύριε ντε Λαγκαρντέρ... Ίσως δεν κάνατε καλά νά μου μιλήσετε, όπως μου μιλήσατε... Ίσως, από μέρους μου, νά έβείξα πολλά περφηάνεια... Πρέπει όμως νά σάς πώ άμέσως, ότι τά λόγια πού πρόφερα στο οικογενειακό συμβούλιο και πού σάς πείραξαν, άπευθυνόντουσαν στον σύζυγο μου και τά είπα άντικρύζοντας αυτή τή νέα κόρη πού μου παρουσίασαν ως κόρη μου... Έξοργίστηκα πολύ γρήγορα...μά ή όδύνη όξύνει τίς αισθήσεις κ' έγώ ύπέφερα πολύ!...

—Ό Λαγκαρντέρ ύποκλήθηκε μπροστά τής σε μιά στάσι γεμάτη σεβασμό.

—Κ' έπειτα—εξακολούθησε ή πριγκήπισσα μ' ένα μελαγχολικό χαμόγελο, γιατί κάθε γυναίκα είνε ήθσοπιός στο θάθος—σας ζήλεια λίγο, δεν τό μοντεύετε... Κ' ή ζήλεια κάνει τόν άνθρωπο νά θυμώνη... Σας ζήλεια για ό,τι μου πήρατε από τήν κόρη μου: τή στοργή τής, τίς παιδιάτικες φανές τής, τά πρώτα τής δάκρυα και τά πρώτα τής χαμόγελα... Ό! ναι, ζήλεύω!... Ζηλεύω, γιατί έχασα δεκαοκτώ χρόνια τής ζωής τής κόρης μου και γιατί μου άμφισθητέτε ό,τι μου μένει ακόμα... Θέλετε νά με συχωρήσετε;

—Είμαι ευτυχισμένος, πού ευτυχισμένος πού σάς άκούω νά μιλάτε έτσι, κυρία...

—Νομίσατε λοιπόν πως έγω καρδιά μαρμαρένια; Ας τήν δώ μονάχα. Είμαι θαύτατα ύπόχρησε σάς, κύριε ντε Λαγκαρντέρ.

—Είμαι φίλη σας κι' όρκίζομαι νά μη τό ξεχάσω ποτέ... Ξαναδώστε μου τήν κόρη μου!... Σας ύπόσχομαι ό,τι μου ζητήσατε, στην τιμή μου και σ' όνομα του Νεβέρ...

—Ενα χαμόγελο θλίψεως άπλώθηκε στο πρόσωπο του Λαγκαρντέρ.

—Η κόρη σας είνε δική σας, κυρία, έπεε. Δεν σάς ζητώ παρά μόνο τόν καιρό νά τήν ειδοποιήσω και νά τήν προδιαθέσω... Είνε μιά πολύ τρυφερή ψυχή, πού μιά πολύ δυνατή συγκίνησι θά μπορούσε νά τήν συντρίψη...

—Θά σάς χρειαστή πολλές καιρός για νά προετοιμάσετε τήν κόρη μου;...

—Σας ζητώ μιά ώρα μόνο.

—Είνε λοιπόν έδω κοντά;...

—Βρίσκεται σέ μέρος σίγουρο, κυρία.

—Και δεν μπορώ νά μάθω;...

—Τό καταφύγιό μου; Για ποιά λόγο; Σέ μιά ώρα, τό καταφύγιό μου δεν θα είνε πια καταφύγιό τής Αλύγης τό Νεβέρ.

—Κάμετε λοιπόν κατά τή θέλήσί σας, έπεε ή πριγκήπισσα. Όρεθούάρ, κύριε ντε Λαγκαρντέρ. Υποθέτω πως χωρίζομαστε φίλοι...

—Δέν έπαυα ποτέ νά είμαι φίλος σας, κυρία...

—Έγώ είμαι θέβαιη πως θα σάς αγαπήσω... Όρεθούάρ και έλιπίσετε...

—Ό Λαγκαρντέρ πήρε παράφορα τό χέρι τής πού του άπλωσε και τό φίλησε με πάθος.

—Είμαι δικός σας, κυρία! έπεε. Ψυχή και σώματι, δικός σας!

—Πού θα σάς ξαναβρω; τόν ρώτησε ή πριγκήπισσα.

—Κοντά στο άγαλμα τής Άρτέμιδος, σέ μιά ώρα...

—Η πριγκήπισσα άπομακρύνθηκε. Άμέσως όμως τό χαμόγελο τής έσβυσε.

—Θά πάρω τήν κόρη μου! φώναζε τρελλή καθώς ήταν. Θά τού τήν πάρω! Ποτέ δεν θα ξεπαίξω αυτό τόν άνθρωπο.

Και διευθύνθηκε προς τό ζαντιέρο του άντιβασιλέως. Ό Λαγκαρντέρ ήταν κι' αυτός τρελλός, τρελλός από χαρά, από έρωτα.

—Έλιπίστε! έλεγε. Άκουσα καλά! Η πριγκήπισσα μου έπεε: «Έλιπίστε!» Ό! πως είχα άπατηθή γι' αυτή τήν γυναίκα, γι' αυτή τήν άγια!... Μου έπεε: «Έλιπίστε!» Μήπως τής ζήτησα

—Ποιά ήταν λοιπόν αυτή ή γυναίκα ; ρώτησε ή Αλύγη.

τόσο πολλά;... Κ' ἐγὼ τῆς παχάρευνα τὴν εὐτυχία της, δυσπιστοῦσα πρὸς αὐτὴ καὶ νόμιμα δεῖν ἀγαπᾶει ἀρκετὰ τὴν κόρη της... Ὡ! πόσο θὰ τὴν λατρεύω... Καὶ ποιά χαρὰ θὰ νοιώσω, ὅταν θὰ ριζῶ τὴν κόρη τῆς μέσα στὴν ἀγκαλιά της...

Ξακατέθηκε τὴ δεινροστοιγία καὶ παρ' ὅλη τὴν τρελλή χαρὰ, κτύπησε γύρω του γιὰ νὰ δῆ μήπως δὲν παρακολουθοῦσα κανεῖς. Δυὸ-τρὲς φορές πῆρε πλαγινὰ σκοτεινὰ μονοπάτια καὶ ἔπειτα διευθύνθηκε πρὸς τὸ θεωρεῖο τοῦ Λέ Μπρέαν, ποῦ βρισκόταν ἀνάμεσα στὰ δέντρα.

Πρὶν μὴ μέσα, στάθηκε κ' ἔρριξε ὀλόγυρα τὸ διαπεραστικὸ του βλέμμα. Κανεῖς δὲν τὸν εἶχε παρακολουθήσει... Ὅλα γύρω του φαινότανσαν ἔρημα. Τοῦ φάνηκε μόνο πὼς ἀκουσε ἤχο θημάτων σὲ μὴ σκηνὴ ποῦ θρισκόταν ἐκεῖ κοντὰ. Τὰ θήματα αὐτὰ ἀπομακρύνονταν γρήγορα. Ἡ στιγμή ἦταν κατ'ἀλληλῃ. Ὁ Λαγκαρντέρ ἔχωσε τὸ κλειδί μέσα στὴν κλειδωνιά τοῦ θεωρηίου, ἀνοίξε τὴν πόρτα καὶ μῆκε μέσα.

Στὴν ἀρχή, δὲν εἶπε καθόλου τὴν Αὐγὴ. Τὴ φώναξε, μὰ δὲν ἔλαθε ἀπάντησι. Σὲ λίγο ὅμως, στὸ φῶς μιᾶς λάμπας ποῦ φωτιζοῦ τὸ θάθος τοῦ θεωρηίου, τὴ διέκρινε σκιμμένη σ' ἕνα παραθύρου νὰ ἀφογκράζεται. Τὴ φώναξε πάλι. Ἡ Αὐγὴ ἄφησε ἀμέσως τὸ παραθύρου κ' ἔτρεξε πρὸς αὐτόν.

—Ποιά ἦταν λοιπὸν αὐτὴ ἡ γυναίκα; τὸν ρώτησε ζωηρὰ.
—Ποιά γυναίκα; ρώτησε ὁ Λαγκαρντέρ εἰσαρισμένος.
—Αὐτὴ μὲ τὴν ὁποία ἦσουν μαζὺ πρό δόμου.
—Πὼς τὸ ξέρεις αὐτό, Αὐγὴ;
—Αὐτὴ ἡ γυναίκα εἶνε ἐχθρὰ σου, ἔρριξε ἡ νέα.
—Θανάσιμη ἐχθρὰ σου... Δὲν εἶν' ἔτσι;

Ὁ ἔρρικος ἄρχισε νὰ χαμογελάει.

—Πὼς φαντάστηκες ὅτι εἶνε ἐχθρὰ μου, Αὐγὴ; τὴ ρώτησε.

—Χαμογελᾶς, ἔρριξε; Τότε θὰ γελάστηκα... Τόσο τὸ καλύτερο!... Ἀς τ' ἀφήσουμε αὐτό... Πές μου τώρα γιατί ἔμεινε κλεισμένη ἐδῶ μέσα, ἐνῶ μέσ' στὸ παλάτι ὄλοι γύρταζαν... Ντρεπόσουν νὰ μὲ παρουσιάσεις; Μήπως δὲν ἦμουν ἀρκετὰ ὄραία...

—Τί λές, Αὐγὴ; φώναξε ὁ ἔρρικος. Καὶ ποιά ἄλλη θὰ μπορούσε νὰ συγκριθῆ μαζί σου;

Τὰ λόγια αὐτὰ φανέρωναν τὸ θαυμασμό του, μὰ πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε ὅτι τὰ εἶπε κάπως ἀφηρημένως.

—Πὼς μοῦ τὸ λές αὐτό, ἔρριξε; ψιθύρισε ἡ νέα κόρη θλιθερὰ. ἔρριξε, μοῦ κρύβεις κάτι... Φαίνεται πολὺ ἀπασχολημένος, πολὺ λυπημένος... Χθὲς μου ὑποσχέθηκες πὼς θὰ ἦταν ἡ τελευταία μέρα ποῦ θὰ ζῶσα μέσα στὴν ἀγνοία... Καὶ ὅμως σήμερα δὲν ξέρω περισσότερα ἀπὸ χθές...

Ὁ Λαγκαρντέρ τὴν κύτταξε στὸ πρόσωπο καὶ φαινόταν νὰ διειροπολῆ.

—Μὰ δὲν παραπονιέμαι, ἐξακολούθησε ἡ Αὐγὴ χαμογελῶντας. Ἀφοῦ θρίσκειαι ἐπὶ ἐδῶ, εἰμ' εὐτυχιωμένη... Θὰ μὲ πᾶς ἐπιτέλους στὸ χορὸ...

—Ὁ χορὸς τελείωσε! εἶπε ὁ Λαγκαρντέρ.

—Εἶν' ἀλήθεια... Δὲν ἀκούω πειὰ ἤχος μουσικῆς... Τὸ πάρκο ἔρημωσε... Δὲν εἶδα κανένα νὰ περνᾷ ἀπ' τὴ δεινροστοιγίαν ἐδῶ γύρω, ἐκτός ἀπὸ αὐτὴ τὴ γυναίκα...

—Αὐγὴ, τὴν διέκοψε ὁ ἔρρικος μὲ σοβαρότητα, πές μου γιατί ἀκέρητες ὅτι αὐτὴ ἡ γυναίκα εἶνε ἐχθρὰ μου...

—Μὲ τρομάζει! φώναξε ἡ νέα κόρη. Μήπως εἶν' ἀλήθεια;

—Ἀπάντησε, Αὐγὴ. Ἦταν μόνη ὅταν πέρασε ἀπὸ δῶ;

—Ὁχι... Ἦταν μ' ἕνα μεγαλιάννα μὲ πλούσιον καὶ λαμπρὸ κοτούμι ποῦ ξεχώριζε ἀπ' ὄλους ὅσους εἶδα στὸ χορὸ.

—Δὲν ἐπρόφερε καθόλου τ' ὄνομά του;...

—Ἐπρόφερε τὸ δικό σας...

—Ἀπάντησέ μου, Αὐγὴ: Ἄκουσε τί ἔλεγε αὐτὴ ἡ γυναίκα στὸ σύντροφό της;...

—Μερικὰ λόγια μόνο... Ἦταν θυμωμένη καὶ φαινόταν σάν τρελλή. «Ὑψηλότες», ἔλεγε...

—Ὑψηλότες! ἐπανελάθε ὁ Λαγκαρντέρ. Λοιπὸν;

—Λοιπὸν τοῦ ἔλεγε: «Ἄν ἡ Βασιλικὴ σας Ὑψηλότης δὲν μὲ βοηθήσῃ!...»

—Μὰ ἦταν ὁ ἀντιβασιλεύς! φώναξε ὁ Λαγκαρντέρ ἀνασκιρτώντας.

Ἡ Αὐγὴ χτύπησε τὰ ὄραία της χέρια μὲ μιὰ παιδιάστικη χιρὰ.

—Ὁ ἀντιβασιλεύς! φώναξε. Εἶδα τὸν ἀντιβασιλεύα!...

—Ἐπειτα; ρώτησε μὲ ἀγωνία ὁ ἔρρικος.
—Ἐπειτα πρόφερε τὸνομά σας, μερικὰ ἄλλα λόγια ποῦ δὲν τ' ἀκούσα καὶ πρόβρασε: «Μονάχα διὰ τῆς βίας μποροῦμε νὰ κινήσουμε τὴν ἀδάμαστη θέλησιν αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου...»

—Ἄ! ἔκανε ὁ Λαγκαρντέρ, ἀφήνοντας τὰ χέρια του νὰ πέσουν κάτω... Τὸ εἶπε αὐτό;

—Ναί, τὸ εἶπε.

—Τὸ ἀκουσε;

—Ναί. Μὰ πόσο εἶσαι χλωμός, ἔρριξε!... Πὼς λάμπει τὸ ἐλέμμα σου!...

Ὁ ἔρρικος ἦταν χλωμός πράγματι καὶ τὸ βλέμμα του ἔλαμπε... Ἄν τοῦ τρυπούσαν μ' ἕνα μαχαίρι τὴν καρδιά του δὲν θὰ ὑπέφερε τόσο...

—Ἦ βία! εἶπε συγκρατώντας τὴ φωνὴ του ποῦ ἤθελε νὰ ἐξοπάσει. Ἡ βία ἔπειτ' ἀπὸ τὴν πονηρία! Τί θαῦος ἐγωισμός!... Τὴ διαστροφή τῆς καρδίας... Ὡ! αὐτὸ εἶνε φριχτὸ καὶ ἄτιμο... Νὰ θέλῃ νὰ ποῦ ἀναποδόση τὸ καλὸ μὲ τὸ κακό... Μιὰ τέτοια σκέψιν μονάχα ἀπὸ τὴν κόλασιν θὰ μπορούσε νὰ γεννηθῇ... Ἡ γυναίκα αὐτὴ μὲ ἀπατοῦσε... Τώρα τὰ καταλαβαῖν ὄλα... Θέλου νὰ μὲ κάνουν νὰ υποκύψω στὴ βία!... Θέλου νὰ μὰς χαρίσουν!...

—Νὰ μὲς χαρίσουν! φώναξε ἡ Αὐγὴ, ἀναπηδώντας σάν νεαρὴ λέγαινα. Ποῖος; Ἡ ἄθλια αὐτὴ γυναίκα;

—Αὐγὴ, εἶπε ὁ Λαγκαρντέρ, ἀκουμπώντας τὸ χεῖρ τοῦ στόν δμο τῆς, δὲν πρέπει νὰ γέας τίποτε ἐναντίον αὐτῆς τῆς γυναίκας.

Ἡ ἔκφρασις τῶν χαρακτηριστικῶν του ἔδειξε τὴ στιγμή ἦταν τόσο παράδοξη, ὥστε ἡ νέα κόρη τραβήχθηκε πίσω μὲ φρίκη.

—Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! τραύλιζε. Τί συμβαίνει;

Ξαναγύρισε κατόπιν στὸν ἔρρικο, ὁ ὁποῖος εἶχε χῶσει τὸ κεφάλι του μέσα στὰ χέρια του καὶ θέλησε νὰ τὸν ἀγκαλιάσει. Ἐκεῖνος τὴν ἔσπρωξε μ' ἕνα εἰδος τρομοῦ...

—Ἀφσέ με! εἶπε. Ἀφσέ με! Μιὰ κατάρρα πλανιέται πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι μου!...

Δάκρυα πλημμύρισαν τὰ μάτια τῆς Αὐγῆς.

—Δὲν μ' ἀγαπᾶς πειὰ, ἔρριξε! τραύλιζε.

Ὁ Λαγκαρντέρ τὴν ξανακίπταζε. Φαινόταν σάν τρελλός. Στριφογύριζε τὰ χέρια του καὶ ἕνα ξέσπασμα πονεμένου γελίου τοῦ ἀνασκήκωσε ἔξαφνα τὸ στήθος.

—Ἄ! εἶπε κλονιζόμενος σάν ἀνθρωπος μεθυμένος, γιατί ἡ ἀπίληψί του κ' ἡ δύναμί του ἄν σ' ἀγαπᾷ... Τί ὑπάρχει μέσ' στὴν καρδιά μου... Τὸ σκοτάδι, τὸ κενόν;... Τί νὰ διαλέξω;... Τὴν ἀγάπη μου... Τὸ καθῆκον μου;

Σωριάστηκε σὲ μιὰ ἔδρα κ' ἐξακολούθησε νὰ τραυλιζοῦ.

—Τί νὰ διαλέξω;... Τὴν ἀγάπη μου... Τὸ καθῆκον μου... Τὸ θάνατό μου ἢ τὴ ζωὴ μου... Ἐχει δικαίωματα αὐτὴ ἡ γυναίκα. Μὰ κ' ἐγὼ δὲν ἔχω;

Ἡ Αὐγὴ δὲν ἀκούγε τὰ λόγια αὐτὰ ποῦ ἔβγαίναν σάν ἀναρθρα ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ φίλου της. Μὰ ἔβλεπε τὴν ἀπόγνωσιν του κ' ἡ καρδιά της συντριβόταν.

—ἔρριξε! ἔρριξε! εἶπε γονατίζοντας μπροστά του.

—Δὲν ἀγοράζονται αὐτὰ τὰ ἱερὰ δικαιώματα, ἐξακολούθησε ὁ Λαγκαρντέρ μὲ συντριβή. Δὲν ἀγοράζονται τὰ δικαιώματα τῆς μητέρας, οὔτε μὲ τὴν ἀξία μιᾶς ζωῆς... Ἐδῶσα τὴ ζωὴ μου, εἶν' ἀλήθεια... Μὰ τί μου ὀφείλουν γι' αὐτό;... Τίποτε!

—Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! ἔρριξε! ἔρριξε μου!... Ἦσυχασε!... Ἐξηγήσου...

Μὰ ὁ Λαγκαρντέρ ἐξακολούθησε νὰ τραυλιζοῦ.

—Τίποτε... Τίποτε!... Μὰ μήπως δεῖ ἔκανα τὸ ἔκανα γιὰ νὰ μοῦ χρωστοῦν κάτι... Τί ἀξίζει ἡ ἀφοσίωσί μου;... Τρέλλα! Τρέλλα...

Ἡ Αὐγὴ τοῦ κρατοῦσε τὰ χέρια.

